

BODI YA KOROSHO TANZANIA

MWONGOZO NA. 2 WA USIMAMIZI NA UDHIBITI UBORA WA
KOROSHO GHAFI NA KOROSHO KARANGA WA MWAKA 2026/2027
TOLEO LA 9

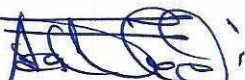
Umetolewa na:-

Bodi ya Korosho Tanzania

S. L. P. 533

MTWARA

SEPTEMBER, 2026

08/09/2026

YALIYOMO

UKURASA

1. UTANGULIZI	4
1.1 Maelezo ya Awali	4
1.2 Sifa za Mtaalamu wa Ubora katika ngazi ya Chama Cha Ushirika Cha Msingi ..	4
1.3 Sifa za Mtaalamu wa Ubora katika ghala la mnada	5
2.0. UDHIBITI UBORA WA KOROSHO GHAFI NGAZI YA MKULIMA	6
2.1. Uvunaji Korosho Ghafi	6
2.2. Uanikaji wa Korosho Ghafi	6
2.3. Uchambuaaji (Sorting)	6
2.4. Kuhifadhi Korosho Ghafi	7
3.0. UDHIBITI UBORA WA KOROSHO GHAFI KATIKA NGAZI YA CHAMA CHA USHIRIKA CHA MSINGI	8
4.0. UDHIBITI UBORA WA KOROSHO GHAFI KATIKA GHALA LA MNADA	10
4.1. Taratibu za Kuingiza Korosho Ghala la mnada	10
4.2. Utaratibu wa Kuchukua Sampuli	11
4.3. Vifaa Vinavyohitajika Katika Zoezi la Uhakiki Ubora	12
4.4. Taratibu za Kupima Sampuli	12
4.5. Taratibu za Kutoa Korosho Ghala la Mnada.	14
4.6. Sifa za Ghala la Kuhifadhia Korosho	16
4.8. Udhibiti Ubora wa Korosho Ghafi Ngazi ya Msafirishaji	17
5.0. MAJUKUMU NA WAJIBU WA WADAU KATIKA KUSIMAMIA UBORA WA KOROSHO GHAFI	20
5.1. Mkulima	20
5.2. Vyama vya Ushirika vya Msingi (AMCOS)	20
5.3. Mtaalam wa Ubora ghala la mnada	21
5.4. Mwendesha Ghala	21
5.5. Wanunuzi wa Korosho Ghafi	22
5.6. Wasafirishaji wa Korosho Ghafi	23
5.7. Halmashauri	23
5.8. Wakala wa Vipimo Tanzania (WMA)	23
5.9. Bodi ya Usimamiziwa Stakabadhi za Ghala	24
5.10. Bodi ya Korosho Tanzania	24
6.0. UTATUZI WA MIGOGORO	26
RANGI NA ALAMA ZA MAGUNIA YA KOROSHO GHAFI MSIMU WA 2026/2027	27

TAFSIRI YA MAANA ZA MANENO YALIYOTUMIKA

Katika mwongozo huu, maneno yafuatayo yanatafsiriwa kama ifuatavyo:-

AMCOS	(Agricultural Marketing Cooperative Society) Chama cha Ushirika cha Msingi.
UNION	Chama Kikuu cha Ushirika.
Cutting test	Kupima ubora wa Korosho-karanga (kernel) baada ya Korosho ghafi kukatwa.
First in First Out (FIFO)	Utoaji wa korosho kwa kuzingatia Korosho zitakazoanza kuingizwa ghalani ziwe za kwanza kutolewa ghalani.
Ghala la Chama cha Msingi	Ghala la kukusanyia Korosho za wakulima kwa ajili ya kuzipeleka katika ghala la mnada.
Ghala la mnada	Ghala lililokidhi sifa na vigezo kwa ajili ya kupokea Korosho za wakulima zinazosubiri kuuzwa kwa mnada.
Kanuni	Kanuni za Tasnia ya Korosho za mwaka 2010.
LBS	Kipimo cha uzito katika ratili.
Loti/ Stake	Fungu la Korosho zilizopo katika ghala la mnada zinazosubiri kuuzwa kwenye mnada.
Mchanganuo wa (Sales Catalogue)	Mauzo Kijarida cha taarifa ya Korosho ghafi kinachoonesha namba ya stakabadhi, tarehe ya stakabadhi, mmiliki, kiasi, idadi ya magunia, ubora, loti, namba ya mnada na ghala la mnada.
Mfumo wa stakabadhi za Ghala	Mfumo wa soko ambapo Korosho huwekwa katika ghala na kutolewa stakabadhi ikionesha kiasi, ubora na daraja la Korosho kwa lengo la kusubiri kuuzwa'
Mnunuzi	Mfanyabiashara aliye na leseni ya ununuzi wa Korosho kutoka Bodi ya Korosho Tanzania katika msimu husika.
Msafirishaji	Msafirishaji wa Korosho kutoka ghala la AMCOS hadi ghala la mnada na kutoka ghala la mnada Kwenda ghala la mnunuzi/bandarini.
	Mtaalamu aliyefuzu mafunzo ya uhakiki ubora wa

Mtaalamu wa Ubora	Korosho kisha kupata cheti kutoka Bodi ya Korosho Tanzania na leseni iliyohishwa na kuajiriwa na mwendesha ghala/Mnunuzi/Chama Kikuu cha Ushirika kwa ajili ya kuhakiki ubora wa Korosho ghafi na korosho karanga.
Mwendesha Ghala	Mtu/kampuni aliyepata/iliyopewa leseni kutoka Bodi ya Usimamizi wa Stakabadhi za Ghala kwa ajili ya upokeaji, utunzaji na utoaji wa Korosho ghafi kutoka katika ghala la mnada.
Nut count"	Idadi ya Korosho ghafi katika kilo moja ya Korosho.
PDN (Produce Dispatch Note)	Hati ya kusafirisha Korosho ghafi ndani ya nchi
Shelling Out turn	Kiasi cha Korosho-karanga zinazopatikana baada ya kubangua gunia la korosho ghafi lenye uzito wa kilo 80 na huwasilishwa (presented) kwa ratili.
Sheria"	Sheria ya Tasnia ya Korosho Sura Na. 203 ya Mwaka 2023.
TBS	(Tanzania Bureau of Standards) Shirika la Viwango Tanzania
Unyevu (w/w)	Asilimia ya majimaji (unyevu) uliomo katika mzigo wa korosho
Kipima Unyevu (Moisture Meter)	Kifaa kinachotumika kupima asilimia za unyevu kwenye korosho
Mizani	Kifaa cha kupima uzito wa korosho ghafi kabla ya kuhakiki ubora.
WMA	(Weight and Measure Agency) Wakala wa Vipimo Tanzania

SEHEMU YA KWANZA

1. UTANGULIZI

1.1 Maelezo ya Awali

Mwongozo huu umetolewa chini ya Sheria ya Tasnia ya Korosho Sura Na. 203 ya Mwaka 2023 na kanuni zake za mwaka 2010 kifungu cha 59.

Mwongozo huu unatakiwa kusomwa sambamba na Sheria ya Tasnia ya Korosho Sura Na. 203 ya sheria za Tanzania pamoja na kanuni zake za mwaka 2010 (Tangazo la serikali Na.420 la mwaka 2010). Atakayekiuka matakwa ya mwongozo huu atakuwa anatenda kosa hivyo atachukuliwa hatua kwa mujibu wa Sheria.

Mwongozo unatoa maelekezo juu ya taratibu za usimamizi na udhibiti ubora wa korosho ghafi wa mwaka **2026/2027**. Bodi ya Korosho Tanzania imeandaa Mwongozo huu kuwezesha wadau mbalimbali kujua taratibu zitakazotumika katika kusimamia ubora wa korosho ghafi kwa msimu wa 2026/2027. Aidha majukumu ya kila mdau yanayopaswa kutekelezwa kuanzia ngazi ya mkulima hadi bandarini yameainishwa ndani ya Mwongozo huu.

Utekelezaji wa Mwongozo huu, utazingatia Sheria ya Tasnia ya Korosho Sura na 203 ya mwaka 2023 pamoja na Kanuni zake za Mwaka 2010, na Sheria nyingine zinazohusika katika mnyororo wa udhibiti Ubora wa zao la korosho. Utendaji wowote ulio kinyume na Mwongozo huu, utakuwa ni ukiukwaji wa taratibu na mhusika anaweza kuchukuliwa hatua kwa mujibu wa sheria husika

1.2 Sifa za Mtaalamu wa Ubora katika ngazi ya Chama Cha Ushirika Cha Msingi

Mtaalamu wa ubora katika ngazi ya chama cha Ushirika cha Msingi anapaswa kuwa na sifa zifuatazo:-

1.2.1 Awe amepata mafunzo ya udarajishaji wa korosho ghafi na matumizi ya Vifaa vya ubora kutoka Bodi ya Korosho Tanzania kwa mwaka husika;

1.2.2 Awe mkulima mzoeifu; na

1.2.3 Awe mjumbe wa Bodi au mtendaji wa Chama cha Msingi cha Ushirika husika.

1.3 Sifa za Mtaalamu wa Ubora katika ghala la mnada

Mtaalamu wa ubora atakayeajiriwa na mwendesha ghala anapaswa kuwa na sifa zifuatazo:-

- 1.3.1 Awe na elimu angalau ya astashahada ya kilimo/ Sayansi ya chakula na teknolojia au taaluma nyingine yoyote inayoshabihiana na kilimo;
- 1.3.2 Awe amepata mafunzo ya uhakiki/udhibiti ubora wa korosho ghafi na cheti kutoka Bodi ya Korosho;
- 1.3.3 Iwapo atakuwa na uzoefu (sifa ya ziada) wa kufanya kazi katika misimu iliyotangulia awe na historia nzuri ya utendaji kazi, uaminifu na uadilifu kutoka kwa mwajiri wa awali;
- 1.3.4 Awe amehudhuria semina za maandalizi ya kuanza msimu husika;
- 1.3.5 Awe ameomba na kupata leseni ya kufanya kazi ya uhakiki ubora kutoka Bodi ya Korosho Tanzania baada ya kupata mkataba wa kazi kutoka kwa mwendesha ghala; na
- 1.3.6 Mtu yeyote atakayegundulika kufanya kazi za uhakiki ubora ghala la mnada bila kuwa na sifa tajwa hapo juu na hajasajiliwa na Bodi ya Korosho Tanzania atachukuliwa hatua za kisheria. Kwa mwendesha ghala atakayeajiri mtu asiye na sifa atalipa faini ya shilingi milioni mbili (2,000,000)/=. Fedha hizo zitalipwa Bodi ya Korosho Tanzania baada ya kupewa taarifa ya maandishi na namba ya utambulisho wa malipo "control number". Faini hii ni kwa mujibu wa sheria ya Tasnia ya Korosho sura Na. 203 ya mwaka 2023 kifungu cha 20 (3) (4).

SEHEMU YA PILI

2.0. UDHIBITI UBORA WA KOROSHO GHAFI NGAZI YA MKULIMA

2.1. Uvunaji Korosho Ghafi

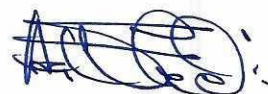
- 2.1.1 Korosho inapaswa kukomaa ikiwa juu ya mti wa mkorosho na kabla ya Korosho kudondoka chini mkulima anapaswa kuhakikisha eneo la mzunguko wa matawi ya mkorosho ni safi;
- 2.1.2 Mkulima anapaswa kuokota Korosho zilizokomaa na kudondoka zenyewe na si kuchuma au kutikisa mti ili zidondoke;
- 2.1.3 Baada ya kuokota Korosho, mkulima anapaswa kutenganisha bibo na Korosho kwa kuzungusha Korosho mpaka inaachana na bibo. Endapo mkulima ana aina ya mikorosho ambayo vipande vya mabibo vinang'ang'ania na kubakia kwenye Korosho baada yakutenganishwa na mabibo, atapaswa kuviondoa vipande hivyo kwa kutumia kisu. Kazi hiyo ifanyike kwa uangalifu kuepuka kuitoboa Korosho kwenye sehemu ambayo bibo linajishika; na
- 2.1.4 Mkulima anapaswa kuokota Korosho angalau mara 3 kwa wiki zinapoanza kudondoka na kuokota kila siku wakati korosho zinapokomaa kwa wingi na wakati wa mvua ili kuepuka kushuka kwa ubora.

2.2. Uanikaji wa Korosho Ghafi

- 2.2.1 Korosho zianikwe juani kwa muda wa siku 3-4 mfululizo zikigeuzwa. Ni vyema Korosho zianikwe katika sakafu nzuri, jamvi, mikeka au maturubai;
- 2.2.2 Korosho zianikwe hadi zikauke vizuri. Korosho zilizokauka vizuri zina sauti kali inayosikika "rattling sound" kama zitadondoshwa kwenye sakafu ya saruji au kuchezesha kwenye viganja; na
- 2.2.3 Ili kujiridhisha na kiwango cha unyevu kifaa cha kupima unyevu kitumike na unyevu usizidi asilimia kumi (10%).

2.3. Uchambuaaji (Sorting)

- 2.3.1 Mkulima anatakiwa kutenganisha korosho na vitu visivyo korosho kama vile mabaki ya mabibo makavu (kochoko), majani ya miti, mazao mengine,

kokoto, mawe au mchanga. Pia aondoe korosho zilizooza, korosho zisizokomaa, korosho ndogo sana na korosho zilizotoboka au kuanza kuota;

2.3.2 Mkulima akipeleka Korosho ambazo hazijachambuliwa na kukauka vizuri kwenye ghala la Chama cha Msingi atawajibika kwa gharama zozote zitakazohitajika kuboresha Korosho hizo; na

2.3.3 Mkulima atakayegundulika kuruhusu, kusababisha au kuweka mchanga au kitu kisicho Korosho ilikuongeza uzito na kuchanganya korosho zisizo na ubora za misimu iliyopita kupeleka ghala la Chama cha Msingi atawajibika kwa mujibu wa Sheria ya Tasnia ya Korosho Sura Na.203 ya mwaka 2023 kifungu cha 23(a) cha Mwongozo huu.

2.4. Kuhifadhi Korosho Ghafi

2.4.1 Korosho zilizokauka na kuchambuliwa zihifadhiwe vizuri kabla ya kupelekwa ghalani;

2.4.2 Korosho inapaswa kuhifadhiwa sehemu kavu, isiyovuja na yenye hewa ya kutosha. Korosho zisipokaushwa vizuri zinaweza kuharibika, kuota au kuoza ndani ya muda mfupi wa uhifadhi; na

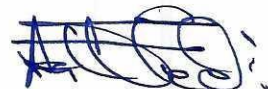
2.4.3 Hairuhusiwi mkulima/mtu yeyote kuhifadhi korosho ghafi kwenye viroba.

SEHEMU YA TATU

3.0. UDHIBITI UBORA WA KOROSHO GHAFI KATIKA NGAZI YA CHAMA CHA USHIRIKA CHA MSINGI

- 3.1 Karani wa AMCOS au mjumbe wa Bodi anayehusika na ubora anapaswa kukagua korosho za kila mkulima na kuhakikisha kwamba zimekauka, zimechambuliwa na hazijachanganywa na vitu visivyo korosho (mchanga, mawe, kochoko n.k) kabla ya kupokelewa katika ghala la Chama cha Msingi;
- 3.2 Vifaa vya ubora (kipima unyevu na mizani ndogo) vitumike kupima unyevu wa korosho na idadi ya korosho kwa kilo kabla hazijapokelewa ghalani. Aidha, kila ghala la Chama cha Msingi cha Ushirika (AMCOS) ni lazima liwe na turubai kwaajili ya kuanika na kukagua korosho kabla hazijapokelewa ghalani;
- 3.3 Baada ya ukaguzi korosho zipimwe uzito na kuwekwa katika gunia la katani/kitani lenye alama za utambulisho wa chama husika kama zilivyoainishwa kwenye kiambatisho Na.1 na kuhifadhiwa ghala la chama cha Msingi;
- 3.4 Gunia za korosho zinapaswa kuhifadhiwa kwenye ghala lisilovuja, linaloruhusu mzunguko wa hewa na kupangwa juu ya chaga "pallet" ili kutunza ubora;
- 3.5 Gunia la kuhifadhi korosho linapaswa kuwa la katani/ kitani lenye ubora uliopitishwa na shirika la viwango Tanzania (TBS) lenye uwezo wa kuhifadhi kilo 80 za Korosho ghafi;
- 3.6 Wakati wa upakiaji wa Korosho watendaji wa Chama cha Msingi wanapaswa kujiridhisha na uzito na ubora wa korosho zinazopelekwa ghala la mnada na kuhakikisha uzito na ubora stahiki unafika ghalani;
- 3.7 Chama cha Ushirika cha Msingi (AMCOS) kitakachopeleka korosho ambazo hazijakidhi viwango vya ubora kwenye ghala la mnada kama ilivyoainishwa katika kipengele cha 4.4.4(i&ii) kwenye mwongozo huu, viongozi wa AMCOS washauriwe kuboresha korosho hizo ghalani ili kufikia vigezo vya ubora. Chama cha Msingi cha Ushirika (AMCOS) kitawajibika kwa gharama zote zitakazohitajika kuboresha korosho hizo;
- 3.8 Korosho ambazo hazitakidhi viwango vya ubora kupokelewa ghala la mnada baada ya kuboreshwa hazitaruhusiwa kutoka katika ghalani la mnada bali zitahifadhiwa kwa makubaliano maalumu na kupewa stakabadhi ya korosho chini ya kiwango cha ubora zinazo baki ghalani. Aidha, korosho zitakazokidhi vigezo vya kuuzwa kwa wabanguaji wa ndani kwa mujibu wa kipengele 4.4.4 (iii) cha Mwongozo huu zitahifadhiwa ghala la mnada mpaka atakapopatikana mbanguaji

aliye tayari kununua ambaye atafuata taratibu za Soko la awali na kupewa agizo la toleo kutoka Chama Kikuu husika kwa ajili ya kutoa korosho hizo;

3.9 Kwa korosho ambazo hazitakidhi viwango vya ubora kubanguliwa nchini kwa mujibu wa kipengele 4.4.4 (iv) cha Mwongozo huu zitahifadhiwa ghala la mnada hadi mwisho wa msimu na kufuata utaratibu wa kuziondoa kwenye mzunguko ili kulinda soko la msimu ujao; na

3.10 Viongozi/Watendaji wa Chama cha Ushirika cha Msingi watakaobainika kupokea au kuchanganya korosho na vitu visivyo korosho au korosho zisizokidhi viwango vya ubora ili kuongeza uzito na kupeleka ghala la mnada watawajibika kwa mujibu wa kifungu cha 23(a) cha sheria ya Tasnia ya Korosho Sura Na. 203 ya mwaka 2023.

SEHEMU YA NNE

4.0. UDHIBITI UBORA WA KOROSHO GHAFI KATIKA GHALA LA MNADA

4.1 Taratibu za Kuingiza Korosho Ghala la mnada

- 4.1.1 Korosho zitakazopelekwa kwenye ghala la mnada zitahakikiwa na kuthibitishwa ubora kulingana na viwango vya ubora vilivyoainishwa katika kifungu Na. 4.4.4(i&ii) cha mwongozo huu;
- 4.1.2 Hati za kuhakiki ubora wa korosho ghafi zitapatikana kwa njia ya kielektroniki kupitia mfumo wa CIMIS ambao utamtaka Meneja wa Ghala la Mnada kumsajili Mkuu wa kitengo cha ubora ambaye atakuwa na wajibu wa kutoa hati za ubora baada ya zoezi la uhakiki kufanyika. Aidha patakapotokea changamoto vitabu vya hati ya ubora vitatumika kwa bei ya 25,000 kwa kitabu;
- 4.1.3 Korosho zitapokelewa katika ghala la mnada kwa madaraja yote mawili "daraja la kwanza na daraja la pili" wakati wote wa msimu. Korosho daraja la kwanza na daraja la pili zipangwe katika steka tofauti;
- 4.1.4 Aidha upangaji wa Korosho ghafi katika ghala utazingatia steka zenye SHOT 50lbs/80kg – na kuendelea, steka ya 48lbs/80kg na 49lbs/80kg na steka zenye SHOT 44lbs/80kg - 47lbs/80kg bila kuathiri Madaraja yanayotambulika kisheria;
- 4.1.5 Korosho ghafi ambazo hazijakidhi viwango vya ubora kama ilivyoainishwa katika kipengele cha 4.4.4 katika mwongozo huu, viongozi wa AMCOS washauriwe kuboresha na kuzingatia kipengele 3.7,3.8 & 3.9 cha Mwongozo huu;
- 4.1.6 Taratibu zote za kuhakiki ubora wa korosho ghafi zinazopokelewa kwenye ghala la mnada utafanywa na mtaalamu wa ubora wa Mwendesha Ghala kwa kushirikiana na mtaalamu wa ubora wa Chama Kikuu cha Ushirika (UNION) mbele ya mwakilishi wa Chama cha Msingi cha Ushirika (AMCOS) na kuweka kumbukumbu katika kitabu cha hati ya Ubora kinachotolewa na Bodi ya Korosho Tanzania kwa mujibu wa taratibu za kupokea korosho kwenye ghala la mnada;

- 4.1.7 Vyama Vikuu vya Ushirika vina wajibu wa kuajiri wataalamu wa ubora waliopata mafunzo na cheti cha uhakiki ubora kutoka Bodi ya Korosho watakaosimama kwa niaba ya wakulima katika ghala la mnada kuhakikisha kuwa uhakiki ubora wa Korosho zinazopokelewa unafanyika kwa kuzingatia taratibu zote za uhakiki ubora; na
- 4.1.8 Endapo utatokea mgogoro katika zoezi la uhakiki ubora wa korosho ghafi kabla ya korosho kupokelewa ghalani, taarifa itolewe Bodi ya Korosho Tanzania kwa maandishi. Aidha Bodi ya Korosho itashughulikia mgogoro huo kwa mujibu wa kifungu Na. 7.1 cha Mwongozo huu.

4.2 Utaratibu wa Kuchukua Sampuli

- 4.2.1 Hatua ya msingi katika zoezi la uhakiki ubora wa Korosho ghafi ni jinsi ya upatikanaji wa sampuli. Mtaalamu wa ubora anapaswa kuzingatia hatua zifuatazo wakati wa uchukuaaji wa sampuli;
- 4.2.2 Sampuli itolewe kwa uangalifu kwa kutumia sampuli nasibu "random sampling" kutoka katika mzigo wa Korosho ghafi;
- 4.2.3 Kifaa maalum cha kuchukulia sampuli kitatumika kuchukua sampuli kutoka pande zote nne na katikati kwa kila gari litakalopeleka mzigo ghala la mnada;
- 4.2.4 Sampuli inapaswa iwe ya kweli na iliyochukuliwa kutoka katika gari husika (representative sample);
- 4.2.5 Sampuli inapaswa kuchukuliwa zaidi ya asilimia 60% ya magunja yote yaliyo kwenye gari Kadri sampuli inavyokuwa kubwa na usahihi wa matokeo unaongezeka;
- 4.2.6 Iwapo mtaalamu wa uhakiki ubora atagundua kasoro au kuwa na wasiwasi wowote kuhusu ubora wa mzigo uliobebwa kwenye gari husika anapaswa kuchukua sampuli ya mzigo wote (100%) ili kujiridhisha na usahihi wa uhakiki ubora atakaofanya. Iwapo itagundulika kuna kitu chochote kisicho korosho kama mchanga, mawe, kochoko (mabibo makavu) na vinginevyo, korosho zote zishushwe na kukaguliwa na taarifa itolewe kwa Bodi ya Korosho na mamlaka nyingine katika eneo husika;

- 4.2.7 Iwapo itagundulika kuna unyevu wa kiwango cha juu kwenye magunia yaliyofungasha korosho, gari zima likaguliwe na magunia yatakayobainika kuwa na changamoto ya unyevu yashushwe na korosho zianikwe na kuchambuliwa ili zikidhi vigezo vya ubora kabla ya kupokelewa ghalani kwa mujibu wa mwongozo huu;
- 4.2.8 Sampuli itakayochukuliwa ili kuhakiki ubora inatakiwa iwe na unyevu usiozidi asilimia kumi (10%) ili mzigo upokelewe ghalani; na
- 4.2.9 Sampuli ichanganywe vizuri kisha ipimwe na wastani wa sampuli katika zoezi la uhakiki ubora wa korosho ghafi "cutting test" ni kilo moja.

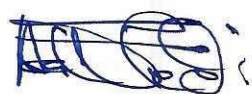
4.3 Vifaa Vinavyohitajika Katika Zoezi la Uhakiki Ubora

- i. Kipima unyevu (moisture meter) kilichofanyiwa ugezi "calibration" na "TBS";
- ii. Mkasi wa kukatia Korosho;
- iii. Bisibisi au kichoteo (scooper);
- iv. Mizani ndogo ya kidijitali ithibitishwe na (WMA);
- v. Kifaa maalum cha kuchukulia sampuli;
- vi. Kikokotoo (calculator), kalamu na daftari dogo;
- vii. Mafuta ya nazi au mnyonyo au "gloves";
- viii. Bakuli au sahani zenye rangi tofauti;
- ix. Tishu au kitambaa maalumu;
- x. Meza ya kukatia sampuli;
- xi. Chombo cha kubebea sampuli (ndoo au gunia); na
- xii. Hati ya Ubora kutoka Bodi ya korosho.

4.4 Taratibu za Kupima Sampuli

Mtaalamu wa ubora anapaswa kufuata taratibu zifuatazo wakati wa kupima sampuli ya korosho ghafi.

- 4.4.1 Sampuli ipimwe asilimia ya unyevu "moisture content" kwa kutumia kifaa maalumu kiitwacho kipima unyevu "moisture meter" kilichofanyiwa ugezi "Calibration" na shirika la Viwango Tanzania (TBS) na asilimia ya unyevu

izingatie "correction factor" ya kifaa husika. Kiwango cha unyevu kinapaswa kisizidi asilimia kumi 10% (w/w);

4.4.2 Sampuli ipimwe kilo moja na kuhesabiwa idadi ya korosho kwa kilo (nut count). Kipimo hiki hutegemea ukubwa na uzito wa Korosho katika kilo moja na idadi ya Korosho haipaswi kuzidi mia mbili (200) kwa kilo;

4.4.3 Korosho zilizohesabiwa zikatwe kwa kutumia mkasi maalum wa kukatia korosho ghafi kisha ziwekwe mafungu tofauti kwa Korosho zilizokatwa kama ifuatavyo;

- GN - "Good kernels" (Korosho karanga nzuri)
- IMM - "Immature kernels" (Korosho karanga zisizokomaa)
- SP - "spotted kernels" (Korosho karanga zenye madoa)
- RT - Rotten (Korosho zilizooza)
- VD - Void (Korosho zisizokuwa na kitu ndani)

Kisha njia ifuatayo itumike kutafuta "shelling out Turn"

$$\text{SHOT} = (\text{GN} + \frac{\text{IMM} + \text{SP} + \text{PD}}{2}) \times 0.176$$

4.4.4 Madaraja ya Korosho ghafi yanayotambulika kwa mujibu wa kifungu cha 19 cha sheria ya Tasnia ya Korosho Sura Na.203 ya mwaka 2023 na kanuni ya 26 za Tasnia ya Korosho za mwaka 2010, ni daraja la kwanza na daraja la pili;

i. Daraja la kwanza

SHOT = 48lbs/80kg bag na zaidi($\geq 48\text{lbs}/80\text{kg bag}$).

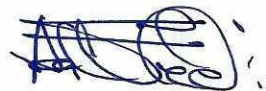
Unyevu wa Korosho "Moisture content" usizidi asilimia kumi 10% (w/w).

Idadi ya Korosho kwa kilo moja "Nut count" inapaswa isizidi mia mbili (200).

ii. Daraja la Pili

SHOT = (44lbs/80kg bag - 47 lbs/80kg bag).

Unyevu wa Korosho "Moisture content" usizidi asilimia kumi 10% (w/w).

Idadi ya Korosho kwa kilo moja "Nut count" inapaswa isizidi mia mbili (200).

Aidha, vifuatavyo ni vigezo vitakavyotumika kutolea maelekezo korosho zitakazoshindwa kukidhi viwango vya ubora vya madaraja mawili yanayotambulika Kisheria.

iii. Chini ya kiwango cha ubora ila zinaweza kubanguliwa nchini (not for export)

SHOT= (30lbs/80kg bag- 43lbs/80kg bag)

iv. Chini ya kiwango cha ubora zitakazoondolewa kwenye mzunguko. (Mbovu)

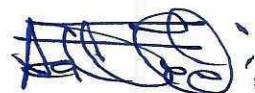
SHOT = (1lbs/80kg bag – 29lbs/80kg bag)

4.4.5 Korosho zenye ukungu kwa nje aidha wa rangi nyeupe, kijani, nyeusi au njano zisipokelewe kwenye ghala la korosho kuanzia ngazi ya Chama cha Msingi cha Ushirika (AMCOS) hadi ghala kuu, wakulima wazingatie kutenganisha vizuri korosho na bibo na kukausha korosho vizuri kuepuka changamoto hii; na

4.4.6 Mtaalamu wa ubora wa ghala la mnada atakapo bainika kukiuka taratibu za uhakiki ubora zilizoainishwa kwenye mwongozo huu na kusababisha uwepo wa Korosho zisizokidhi viwango ghalani au kutoa taarifa zisizo sahihi kuhusu kiwango cha ubora. Mtaalamu huyo atachukuliwa hatua za kisheria ikiwa ni pamoja na kunyang'anywa leseni ya uhakiki ubora kutoruhusiwa kusimamia ubora katika ghala za mnada kwa kipindi cha misimu mitatu mfululizo.

4.5 Taratibu za Kutoa Korosho Ghala la Mnada.

4.5.1 Mnunuzi anawajibika kuhakiki ubora wa korosho alizonunua mnadani na kulipia kabla ya kuzitoa katika ghala la mnada kwa kufuata taratibu zilizoainishwa katika mwongozo huu. Mtaalam wa ubora wa mwendesha

ghala, mtaalam wa ubora wa mnunuzi na mtaalam wa ubora wa Chama Kikuu Cha Ushirika husika watashirikiana katika hatua zote za zoezi la uhakiki;

- 4.5.2 Mnunuzi anaruhusiwa kuwa na mtaalamu wa ubora aliyepitia mafunzo ya uhakiki Ubora wa Korosho ghafi msimu wa 2026/2027 yaliyotolewa na Bodi ya Korosho Tanzania, atakayemuwakilisha katika ghala la mnada wakati wa uhakiki wa ubora wa Korosho ghafi kabla ya kuzitoa ghala la mnada;
- 4.5.3 Mnunuzi atapewa korosho kwenye ghala la mnada kwa kuzingatia daraja la korosho alizonunua mnadani. Fomu maalumu inayoonyesha ubora wa korosho alizochukua iandaliwe na Mwendesha ghala husika, Mnunuzi apewe nakala halisi na Mwendesha ghala abaki na nakala;
- 4.5.4 Mwendesha ghala atakayetoa taarifa za uongo za ubora na ikathibitika kushuka kwa ratili za ubora na kuathiri daraja la ubora, takwimu zisizo sahihi za unyevu wa korosho na idadi ya korosho kwa kilo kwa korosho zilizohifadhiwa katika ghala la mnada wakati wa ukaguzi utakaofanywa na Bodi ya Korosho, barua ya malalamiko ya ubora kutoka kwa mnunuzi aliyenunua korosho hizo mnadani au kamati ya uhakiki ubora. Mwendesha ghala atawajibika kuboresha na kuhakikisha mnunuzi anapata kiwango cha ubora alichonunua au kumlipa asilimia 20% ya bei ya mnadani. Aidha itakapothibitika ubora wa korosho zilizohifadhiwa ghalani umeshuka Mwendesha ghala atawajibika kulipa Bodi ya korosho adhabu ya Shilingi milioni tano (5,000,000/=) kwa kila kosa la ubora litakalothibitika;
- 4.5.5 Bila kuathiri tafsiri ya kifungu Na.4.5. cha Mwongozo huu Mwendesha Ghala atatakiwa kuboresha korosho hizo ndani ya siku saba (07), baada ya zoezi la uhakiki kufanyika. Baada ya maboresho kufanyika Mwendesha Ghala atatoa taarifa ya Maandishi Bodi ya Korosho ili korosho hizo zihakikiwe tena. Endapo Mwendesha Ghala na Mnunuzi wamekubaliana, na mnunuzi ameridhia kuchukua korosho hizo bila kuzihakiki, mnunuzi anatakiwa kutoa taarifa Bodi ya Korosho;

- 4.5.6 Mwendesha Ghala ambaye ameshindwa kuboresha korosho husika atatakiwa kumlipa mnunuzi asilimia 20% ya bei ya mnadani ndani ya siku saba (07) baada ya zoezi la uhakiki kufanyika. Kushindwa kufanya hivyo kwa wakati hatua za kisheria zitachukuliwa; na
- 4.5.7 Mnunuzi yoyote atakayeshiriki na kuthibitika kuchangia kushuka kwa ubora baada yakukabidhiwa Korosho katika ghala la mnada au kuongeza kitu chochote ambacho sio Korosho atawajibika kwa mujibu wa kifungu cha 23(b) cha Sheria ya Tasnia ya Korosho Sura Na.203 ya mwaka 2023.

4.6 Sifa za Ghala la Kuhifadhia Korosho

- i. Ghala linapaswa kuwa na milango angalau pande mbili za kuta na madirisha madogo "vents" za kutosha juu na chini kurahisisha mzunguko wa hewa ghalani;
- ii. Ghala liwe na chaga "pallets" za kuwekea korosho ghafi;
- iii. Ghala liwe na sakafu ya saruji iliyo safi;
- iv. Ghala halipaswi kuvuja au kuingiza maji wakati wa mvua;
- v. Ghala liwe na vifaa vyote vya ubora kama vilivyotajwa katika kipengele 4.3 vinavyofanya kazi vizuri na vilivyohakikiwa na mamlaka husika; na
- vi. Ghala linapaswa kuwa na sifa zote kama zinavyoelekezwa na Bodi ya Stakabadhi za Ghala.

4.7 Ghala kuu litapangiliwa kwa kufuata utaratibu ufuatao :

- i. Kwa kutumia rangi ya njano au nyeupe, kuchora mipaka ya eneo la fungu la korosho na njia ya kupita katika sakafu ya ghala lote na kulipa namba kwa kila eneo ;
- ii. Kuacha nafasi (njia) yenye upana wa **mita 1** kutoka ukuta wa jengo kwa kila upande wa ghala ;
- iii. Kuacha nafasi (njia) ya kati yenye upana wa **mita 2** kati ya fungu moja na lingine. Kwa ruhusa maalum kutoka Bodi ya Usimamizi wa Stakabadhi za Ghala, nafasi hii inaweza kupungua hadi kufika **mita 1**;

- iv. Kimo cha fungu la korosho hakitakiwi kuzidi safu (tabaka) 18. Kwa ruhusa maalum kutoka Bodi, safu zinaweza kuongezeka hadi kufika safu 22. NB : Tabaka ya juu haitakiwi kuziba dirisha la hewa (vent) ;
- v. Nafasi juu ya fungu haitapungua **mita 2** kutoka kwenye ncha ya chini ya paa la jengo la ghala ; na
- vi. Steka za korosho zitapangwa kwa kuzingatia kifungu 4.1.4 cha Mwongozo huu.

4.8 Udhhibiti Ubora wa Korosho Ghafi Ngazi ya Msafirishaji

- 4.8.1 Msafirishaji anawajibika kuwa na nyaraka zote zinazotambulika kisheria za gari husika linalotumika kubeba korosho ghafi katika msimu 2026/2027;
- 4.8.2 Msafirishaji akishakabidhiwa korosho ghafi katika ghala la mnada atawajibika kulinda na kutunza ubora na uzito wa korosho hizo hadi kwenye ghala la mnunuzi, bandarini au kiwandani ;
- 4.8.3 Msafirishaji /mmiliki wa gari au chombo chochote cha usafiri atakayebainika kusafirisha korosho mbovu kwa kujua au kwa kutokujua atatozwa faini ya kiasi cha shilingi million moja na laki tano (1,500,000) na mwenye mzigo atatozwa faini ya shilingi million moja na laki tano (1,500,000) na mzigo huo utataifishwa na kuondolewa kwenye mzunguko kwa gharama za mwenye mzigo ; na
- 4.8.4 Msafirishaji yoyote atakayeshiriki na kuthibitika kuchangia kushuka kwa ubora wa korosho baada ya kukabidhiwa korosho kutoka ghala la Chama cha Msingi cha Ushirika (AMCOS) au ghala la mnada au kuongeza kitu chochote ambacho sio korosho atawajibika kwa mujibu wa kifungu Na. 24 (a)(b) cha Sheria ya Tasnia ya Korosho Sura Na. 203 ya Mwaka 2023 na sheria nyingine za nchi.

SEHEMU YA TANO

5. USIMAMIZI NA UDHIBITI UBORA WA KOROSHO KARANGA

Korosho karanga (Kernel) ni sehemu ya korosho inayopatikana baada ya kutoa ganda gumu na ganda laini la korosho. Korosho karanga ni sehemu ya korosho ambayo ni chakula na hutumika kutengeneza bidhaa zingine kama siagi, maziwa, unga n.k.

Korosho karanga ina madaraja zaidi ya 46 katika soko la dunia ambapo madaraja haya huzingatia ukubwa, umbo na rangi.

Ubora wa korosho karanga katika madaraja unatakiwa kuzingatia viwango vilivyoainishwa katika Kanuni za Tasnia ya Korosho za Mwaka 2010 Kipengele Na. 27 na kiwango cha korosho karanga TZS 739:2018 cha Shirika la Viwango Tanzania (TBS).

5.1. Madaraja ya korosho karanga

Madaraja ya korosho karanga yanategemeana na ukubwa wa korosho, rangi na umbo. Hivyo korosho zimegawanyika katika madaraja mawili.

5.1.1. Madaraja ya Korosho nzima

- i. Korosho nzima nyeupe (White Whole) WW-180, WW-210, WW-240, WW-320, WW-450, WW-500; na
- ii. Korosho nzima kahawia (Scorched Whole) SW-180, SW-210, SW-240, SW-320, SW-450, SW-500.

5.1.2. Madaraja ya korosho vipande

- i. Korosho zilizopasuka (Split Kernel)-Korosho iliyogawanyika na kutoa pande mbili pacha;
- ii. Large White Piece (LWP)-Korosho iliyogawanyika na vipande huvunjika na kuacha kipande kikubwa;
- iii. Small White Piece (SWP)-Korosho iliyogawanyika na vipande huvunjika na kuacha kipande kidogo;
- iv. Butts – Korosho iliyovunjika na kubakia zaidi ya nusu bila kugawanyika Katikati; na
- v. BB/Baby Bits- Vikonyo.

5.1.3. Vigezo vingine

- i. Unyevu $\leq 5\%$;
- ii. Vitu visivyo korosho karanga 0% ;

- iii. Wadudu hai, Ukungu na korosho zilizoharibika na mafuta 0%; na
- iv. Vigezo vingine vyote kama vilivyoielezwa kwenye mkataba wa mauziano na vigezo vya ubora vya nchi korosho karanga zinapopelekwa.

5.2. Uhifadhi na ufungashaji wa korosho karanga

- i. Korosho zinatakiwa kuhifadhiwa katika hali ya usafi kuepuka maambukizi ya vimelea vya kibailojia kama *salmonella* vinavyoathiri afya ya mtumiaji/mlaji wa korosho; na
- ii. Vifungashio vinatakiwa visiruhusu hewa, vilivyo katika hali ya usafi kwa ajili ya chakula vinavyolinda usalama wa mlaji na ubora.

5.3. Sifa za vifungashio vya korosho karanga

- i. Korosho karanga kwa ajili ya mauzo nje ya nchi zitafungashwa kwenye "sealed vacuumised polyethylene bags infused with carbon dioxide and or nitrogen gas";
- ii. Mifuko inayoruhusiwa kuhifadhi chakula; na
- iii. Mifuko yenye unene "thickness" kuanzia 80- 210µm.

5.4. Alama (*label*) muhimu katika Vifungashio vya korosho karanga

- i. Jina la bidhaa;
- ii. Jina la kibiashara;
- iii. Daraja la korosho karanga;
- iv. Jina na anuani ya mzalishaji;
- v. Batch/code number;
- vi. Tarehe ya kufungasha;
- vii. Tarehe ya mwisho wa matumizi;
- viii. Uzito halisi (Net weight);
- ix. Nchi zao lilipotoka (Country of origin);
- x. Mwaka zao lilipovunwa (Crop Year);
- xi. Hali ya uhifadhi (Storage condition);
- xii. Kiwango cha unyevu (Moisture Max); na
- xiii. Alama ya Taifa ya kiwango cha ubora.

SEHEMU YA SITA

6. MAJUKUMU NA WAJIBU WA WADAU KATIKA KUSIMAMIA UBORA WA KOROSHO GHAFI

6.1. Mkulima

- i. Kuzingatia taratibu zote za uvunaji, ukaushaji, uchambuaaji/udarajishaji na uhifadhi wa korosho ghafi kama ilivyoielezwa kwenye sehemu ya pili ya Mwongozo huu;
- ii. Kupeleka Korosho kwenye ghala la Chama cha Msingi cha Ushirika (AMCOS), kuhakikisha korosho zake zimekaguliwa kwa kumwaga korosho zote mbele ya mjumbe anayesimamia ubora; na
- iii. Kufuata taratibu nyingine zinazosimamia Tasnia ya Korosho.

6.2. Vyama vya Ushirika vya Msingi (AMCOS)

- i. Kuajiri karani wa ubora au kuwa na mjumbe wa Chama cha Msingi cha Ushirika (AMCOS) atakayesimamia ubora wa korosho katika kila ghala la Chama cha Msingi cha Ushirika (AMCOS) aliyepata mafunzo ya ubora kutoka Bodi ya Korosho;
- ii. Kuhakikisha ghala linalotumika kupokelea korosho kutoka kwa wakulima lipo katika hali nzuri na halivuji;
- iii. Kuhakikisha magunia yote yameandikwa au yamechapishwa alama za utambulisho kama zilivyoainishwa kwenye kiambatisho Na.1 kabla ya kusafirishwa kwenda ghala la mnada;
- iv. Mjumbe wa Bodi au Mtendaji wa Chama cha Msingi husika ahakikishe korosho ghafi anazifanyia ukaguzi wa awali wa ubora kabla ya kusafirisha kwenda ghala la mnada; na
- v. Kufuata taratibu nyingine zinazosimamia Tasnia ya Korosho.

6.3. Vyama vya Vikuu vya Ushirika(UNION)

- i. Kuajiri wataalamu wa ubora waliopata mafunzo na cheti cha uhakiki ubora kutoka Bodi ya Korosho watakaosimama kwa niaba ya wakulima katika ghala la mnada kuhakikisha kuwa uhakiki ubora wa Korosho zinazopokelewa unafanyika kwa kuzingatia taratibu zote za uhakiki ubora;

- ii. Kununua, kugawa na kuratibu zoezi la ugezi wa vipima unyevu vya Vyama vya Msingi vya Ushirika katika maeneo yao;
- iii. Kufuata taratibu nyingine zinazosimamia Tasnia ya Korosho.

6.4. Mtaalamu wa Ubora ghala la mnada

- i. Kuhakiki ubora wa Korosho ghafi kabla hazijapokelewa ghalani kwa kuzingatia Mwongozo huu;
- ii. Kuhakikisha korosho ghafi zinapangwa kwa kuzingatia madaraja yaliyoainishwa kwenye Mwongozo huu;
- iii. Kuomba na kufuatilia leseni ya kufanya kazi ya uhakiki ubora kwa mwaka husika kutoka Bodi ya Korosho Tanzania;
- iv. Mtaalam wa Ubora yeyote atakayethibitika kushindwa kutekeleza majukumu yake na kusababisha kuingiza ghalani korosho ambazo hazijakidhi viwango vya ubora kwa mujibu wa kifungu cha 4.4.4 atawajibika kwa kuzingatia kipengele 4.4.6 cha Mwongozo huu; na
- v. Kufuata taratibu nyingine zinazosimamia Tasnia ya Korosho.

6.5. Mwendesha Ghala

- i. Mwendesha ghala anapaswa kuwa na vifaa vya ubora kama vilivyoainishwa katika kipengele 4.3 na viwe vimehakikiwa na mamlaka husika (TBS na WMA). Vifaa vyote viwepo ghala la mnada kabla ya zoezi la kupokea Korosho kuanza. Iwapo mwendesha ghala atathibitika kuwa na vifaa pungufu au havijahakikiwa na mamlaka husika. Mwendesha ghala atawajibika kulipa Bodi ya Korosho faini ya shilingi million moja (1,000,000/=);
- ii. Mwendesha ghala lazima awe na wataalamu wa ubora wa Korosho angalau wawili waliosajiliwa na kupata leseni toka Bodi ya Korosho;
- iii. Mwendesha ghala ana wajibu wa kutoa taarifa ya maandishi Bodi ya Korosho endapo kutatokea ulazima wa kubadilisha mtaalamu wa ubora wakati msimu ukiwa unaendelea;
- iv. Mwendesha ghala ahakikishe ghala lake lina sifa zilizotajwa katika kipengele 4.6 na limepangwa kwa kuzingatia kipengele 4.7 cha mwongozo huu;

- v. Mwendesha ghala atawajibika kukagua magunia ya korosho anayopokea kwenye ghala la mnada na kuhakikisha yana alama za utambulisho kama zilivyoainishwa kwenye kiambatisho Na.1;
- vi. Mwendesha ghala anapaswa kupokea korosho zenye ubora unaotambulika na sheria ya Tasnia ya Korosho kama ilivyoelezwa katika kipengele 4.4.4 (i&ii);
- vii. Kutunza Korosho za wakulima na kutoa korosho kwa wanunuzi kuzingatia daraja la ubora alilonunua kwenye mnada na kwa kuzingatia mwongozo huu;
- viii. Kuzingatia korosho za kwanza kuingia ziwe za kwanza kutoka "First in First out" (FIFO) wakati wa kutoa korosho katika ghala la mnada;
- ix. Kuhakikisha mnunuzi anahakiki ubora kabla ya kuchukua Korosho kwenye ghala la mnada na kusaini kuwa amechukua Korosho zenye ubora kama ilivyobainishwa kwenye stakabadhi husika;
- x. Kuhakikisha wataalamu wa ubora ghalani maslahi yao yanazingatiwa kwa mujibu wa maelekezo ya Bodi ya Usimamizi wa stakabadhi za Ghala;
- xi. Iwapo kutatokea malalamiko ya ubora kutoka kwa mnunuzi Mwendesha ghala atagharamia shughuli yote ya ubora itakayofanywa na timu ya ubora itakayoundwa kwa zoezi hilo; na
- xii. Kufuata taratibu nyingine zinazosimamia Tasnia ya Korosho.

6.6. Mnunuzi

- i. Kuhakiki ubora wa Korosho alizonunua kabla ya kutoa ghala la mnada. Endapo, pande zote mbili (Mwendesha Ghala na Mnunuzi) hawatakubaliana na utaratibu wa kupima au matokeo ya ubora, anayepinga atatakiwa kuwasilisha malalamiko yake kwa maandishi Bodi ya Korosho Tanzania;
- ii. Mnunuzi akitoa korosho ghala la mnada atawajibika kusimamia usafirishaji wa Korosho hizo na kuhakikisha analinda na kutunza uzito na ubora wa Korosho alizotoa katika ghala la mnada;
- iii. Mnunuzi atawajibika kuhakikisha Korosho zinasafirishwa zikiwa na magunia yenye alama za utambulisho kama zilizoainishwa kwenye kiambatisho Na.1, ili kurahisisha mfumo wa ufuatiliaji "traceability".

Endapo atahitaji magunia ya ziada atalazimika kununua kutoka chama Kikuu cha Ushirika; na

- iv. Kufuata taratibu nyingine zinazosimamia Tasnia ya Korosho.

6.7. Msafirishaji

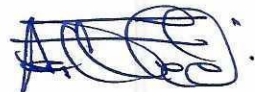
- i. Msafirishaji anatakiwa kuhakikisha anasafirisha korosho katika hali ya usalama bila kuharibu ubora wa korosho hizo;
- ii. Msafirishaji atakayesafirisha Korosho kutoka ghala la mnada hadi ghala la mnunuzi /bandarini anapaswa kusajiliwa na Bodi ya Korosho;
- iii. Msafirishaji anatakiwa kuhakikisha korosho hazinyeshewi na mvua katika muda wote wa safari;
- iv. Mwakilishi wa chama na msafirishaji wanatakiwa kufikisha Korosho kwenye ghala la mnada katika uzito na ubora waliopokea kutoka ghala la chama cha Msingi husika;
- v. Mwakilishi wa mnunuzi au msafirishaji anatakiwa kufikisha korosho bandarini au ghala la mnunuzi katika uzito na ubora waliopokea kutoka ghala la mnada; na
- vi. Kufuata taratibu nyingine zinazosimamia Tasnia ya Korosho.

6.8. Halmashauri

- i. Maafisa kilimo wa kata na kijiji husika na maafisa BBT wanatakiwa kutoa elimu ya uvunaji, ukaushaji, uchambuaaji na uhifadhi wa korosho kwa wakulima wa eneo husika ili kuzingatia ubora katika ngazi ya mkulima;
- ii. Maafisa kilimo/ugani wa kata na maafisa kilimo BBT wanatakiwa kufanya ukaguzi kwenye ghala za AMCOS kuhakiki kama ukaguzi wa awali wa korosho za wakulima unafanyika kwa kuzingatia Mwongozo huu; na
- iii. Kufuata taratibu nyingine zinazosimamia Tasnia ya Korosho.

6.9. Wakala wa Vipimo Tanzania (WMA)

- i. Kukagua na kuthibitisha mizani itakayotumika kupima Korosho;
- ii. Kushirikiana na Bodi ya Korosho Tanzania kusuluhisha migogoro inayotokana na vipimo; na
- iii. Kufuata taratibu nyingine zinazosimamia Tasnia ya Korosho.

6.10. Bodi ya Usimamizi wa Stakabadhi za Ghala

- i. Kwa kushirikiana na Bodi ya korosho kuhakikisha ghala zinazopewa leseni ya kuhifadhi Korosho zinakidhi viwango vyote vya kuhifadhi Korosho ghafi;
- ii. Kwa kushirikiana na Bodi ya korosho kuhakiki na kupata kampuni za waendesha ghala zenye sifa katika zao la korosho;
- iii. Kwa kushirikiana na Bodi ya korosho kusimamia utekelezaji wa shughuli zote kwenye ghala la mnada;
- iv. Kusimamia utekelezaji wa sheria na kanuni ya stakabadhi za ghala; na
- v. Kufuata taratibu nyingine zinazosimamia Tasnia ya Korosho.

6.11. Tume ya Maendeleo ya Ushirika (TCDC)

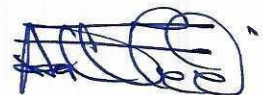
- i. Kusimamia Vyama Vikuu vya Ushirika na Vyama vya Msingi vya Ushirika (AMCOS) kuzingatia mwongozo huu;
- ii. Kuchukua Hatua za kinidhamu kwa Vyama Vikuu vya ushirika na AMCOS ambazo zitakiuka taratibu za Mwongozo huu; na
- iii. Kufuata taratibu nyingine zinazosimamia Tasnia ya Korosho..

6.12. Shirika la Viwango Tanzania (TBS)

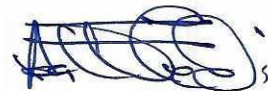
- i. Kutoa elimu ya matumizi sahihi ya vipima unyevu na ugezi kwa viongozi wa AMCOS na wataalam wa ghala za mnada;
- ii. Kufanya ukaguzi na kutatua changamoto zinazotokana na vipima unyevu (Moisture Meter) katika ghala za mnada na ghala za AMCOS; na
- iii. Kufanya Ugezi (Calibration) wa vipima unyevu vinavyotumika katika ghala za korosho.

6.13. Bodi ya Korosho Tanzania

- i. Kufanya ukaguzi wa vifaa vya ubora kabla na wakati wa msimu;
- ii. Kufanya ukaguzi wa ghala za minada na shughuli nyingine za utendaji wa mwendesha ghala kwa kushirikiana na Bodi ya Usimamizi wa Stakabadhi za Ghala;

- iii. Kuratibu na kutoa mafunzo ya ubora kuanzia ngazi ya mkulima, viongozi wa AMCOS na wataalamu wa uhakiki ubora wa korosho ghafi katika ghala la mnada;
- iv. Kuratibu upatikanaji wa vitabu vya hati ya uhakiki ubora vinavyotolewa kielektroniki kupitia mfumo wa vibali wa Bodi ya Korosho (CIMIS);
- v. Kufanya ukaguzi wa kushtukiza katika ghala za vyama vya msingi kwa kushirikiana na Maafisa ushirika wa Wilaya husika.
- vi. Kufanya ukaguzi ghala za mnada kwa kushirikiana na Bodi ya Usimamizi wa Stakabadhi za Ghala ili kuhakikisha sheria na taratibu za ubora zinafuatwa; na
- vii. Kutatua migogoro ya ubora pale inapotokea katika mnyororo wa mauzo.

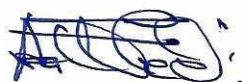
SEHEMU YA SABA

7. UTATUZI WA MIGOGORO

- 7.1. Changamoto ya ubora itakapotokea katika ghala la mnada taarifa ya maandishi itumwe Bodi ya Korosho ndani ya saa 48 tangu kutokea changamoto na Bodi ya Korosho itashirikiana na Bodi ya Usimamizi wa ghala kutatua changamoto zinazomuhusu mwendesha ghala;
- 7.2. Aidha, Mkurugenzi anaweza kuunda timu maalumu kutoka katika taasisi mbalimbali kama atakavyoona inafaa kutatua changamoto husika; na
- 7.3. Bodi ya Korosho itashughulikia changamoto hiyo kwa mujibu wa Kifungu cha 3 (e) cha sheria ya Tasnia ya Korosho Sura Na. 203 ya mwaka 2023 na kanuni zake za mwaka 2010 na kutoa maamuzi. Uamuzi wa Bodi ya Korosho utakuwa wa mwisho.

Mwongozo huu unatakiwa kusomwa sambamba na sheria ya Tasnia ya Korosho Sura Na. 203 ya mwaka 2023 (Tangazo la serikali Na. 420 la mwaka 2010). Atakayekiuka matakwa ya mwongozo huu atakuwa anatenda kosa hivyo atachukuliwa hatua kwa mujibu wa sheria.

Mwongozo huu umetolewa.....08 Septemba.....2026

Francis Alfred
MKURUGENZI MKUU

Kiambatisho Na.1

Jedwali Na. 1 Rangi na Alama za Magunia ya Korosho Ghafi Msimu wa 2025/2026

S/N	Jina la Chama Kikuu	Rangi ya Majina Utambuzi	MKOA	Jina kwa kila gunia
1.	TANECU Limited	Nyekundu	Mtwara	MTW/TANECU/Na. ya usajili wa Chama cha Msingi
2.	MAMCU Limited	Blue	Mtwara	MTW/MAMCU/Na. ya usajili wa Chama cha Msingi
3.	RUNALI Limited	Zambarau	Lindi	LND/RUNALI/Na. ya usajili wa Chama cha Msingi
4.	LINDI MWAMBAO Limited	Njano	Lindi	LND/LINDI MWAMBAO/Na. ya usajili wa Chama cha Msingi
5.	TAMCU Limited	Nyeusi	Ruvuma	TNDR/ TAMCU/Na. ya usajili wa Chama cha Msingi
6.	CORECU Limited	Kijani	Pwani	PWN/CORECU/Na. ya usajili wa Chama cha Msingi
7.	TARECU 2025 Limited	Nyeupe	Tanga	TNG/TARECU/Na. ya usajili wa Chama cha Msingi
8.	CEAMCU Limited	Waridi	Singida	SING/CEAMCU/ Na. ya Usajili wa Chama cha Msingi.
9.	DOMASICA Limited	Kahawia	Dodoma	DOM/DOMASICA/Na. ya Usajili Chama cha Msingi
10.	UKICU Limited	Machungwa	Morogoro	MORO/UKICU/Na. ya Usajili wa Chama cha Msingi.
11.	KICU	Machungwa	Morogoro	MORO/KICU/Na. ya Usajili wa Chama cha Msingi.
12.	MOFACU	Machungwa	Morogoro	MORO/MOFACU/Na. ya Usajili wa Chama cha Msingi.
13.	KYECU	Kijivu	Mbeya	MBY/KYECU/ Na. ya Usajili wa Chama cha Msingi.

NB: Magunia yote yataandikwa: - Cashewnut Produce of Tanzania